

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 14 grudnia 2017 r.

Poz. 8514

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE NR KN-I.4102.49.2017.8 WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 12 grudnia 2017 r.

w sprawie nadania ulicy 22 Stycznia położonej w miejscowości Miejska Górka nazwy Rodu Górków

Na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. z 2016 r. poz. 744 i z 2017 r. poz. 1389) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ulicy 22 Stycznia położonej w miejscowości Miejska Górka nadaje się nazwę **Rodu Górków**

§ 2. Zarządzenie zastępcze wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Zbigniew Hoffmann

UZASADNIENIE

Zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 1 ustawy zakazuje propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (zwanej dalej: „ustawą”) obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujące taki ustrój w inny sposób, właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego albo związku jednostki samorządu terytorialnego lub związku metropolitalnego zmienia w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. Zgodnie natomiast z art. 6 ust. 2 ustawy w przypadku niewykonania obowiązku, o którym mowa w ust. 1, wojewoda wydaje zarządzenie zastępcze, w którym nadaje nazwę zgodną z art. 1 ustawy, w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin, o którym mowa w ust. 1. W związku z tym, że ustawa weszła w życie 2 września 2016 r. właściwe organy jednostek samorządu terytorialnego utraciły z dniem 2 września br. Kompetencje do dokonywania zmian nazw w oparciu o przepisy art. 6 ust. 1 niniejszej ustawy. Obowiązek nadania nazwy spoczywa w takim przypadku na wojewodzie.

Mając na uwadze, że wydanie zarządzenia zastępczego przez wojewodę wymaga opinii Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu potwierdzającej niezgodność nazwy obowiązującej w dniu wejścia w życie ustawy z art. 1 (art. 6 ust. 3 ustawy), Wojewoda Wielkopolski pismem z 18 września 2017 r. znak: KN-I.4102.9.2017.21 wystąpił do Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko narodowi Polskiemu z wnioskiem o wydanie stosownej opinii. Pismem z 3 listopada 2017 r. znak: BUW-940-234(50)/17 Dyrektor Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa poinformował, że w ocenie Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni

przeciwko Narodowi Polskiemu nazwa ulicy 22 Stycznia w miejscowości Miejska Górka jest niezgodna z art. 1 ust. 1 ustawy.

Z dołączonej do ww. pisma noty historycznej wynika, że „dnia 22 Stycznia 1945 r. nastąpiło wkroczenie jednostek Armii Czerwonej do miejscowości Miejska Górka - obecnie w woj. wielkopolskim. Zgodnie z propagandową praktyką władz komunistycznych wydarzenie to celebrowane było - niezgodnie z faktami historycznymi jako „dzień wyzwolenia” oraz powód do wyrażania wdzięczności społeczeństwa wobec Armii Czerwonej. Tymczasem wbrew nadziejom Polaków, oczekujących odbudowy wolnego kraju po likwidacji okupacji niemieckiej, Armia Czerwona w latach 1944-1945 r. stała się narzędziem ponownej aneksji niemal połowy terytorium RP do ZSRS, zniewolenia całej reszty kraju oraz budowy w nim systemu komunistycznego w pełni zależnego od władz w Moskwie. Zajęcie ziem polskich przez Armię Czerwoną zapoczątkowało zarazem nowy okres martyrologii narodu polskiego. (...) Stacjonowanie Armii Czerwonej/Sowieckiej w Polsce po roku 1944 uniemożliwiło odbudowę niepodległej Rzeczypospolitej Polskiej i było podstawowym czynnikiem, który zapewnił funkcjonowanie państwa komunistycznego na ziemiach polskich objętych dominacją ZSRS. Waga tych faktów sprawia, iż przedmiotowa nazwa, honorująca moment wkroczenia Armii Czerwonej do wymienionej miejscowości, spełnia rolę daty symbolizującej komunizm”.

Nazwa ulicy 22 Stycznia nie została przez gminę zmieniona w ustawowym terminie, a obowiązek jej zmiany został potwierdzony przez Instytut Pamięci Narodowej. Działający przy Wojewodzie Wielkopolskim Zespół do spraw wykonania ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (zwany dalej: „Zespołem”), przedłożył organowi nadzoru nową propozycję nazwy ulicy. Wojewoda Wielkopolski biorąc pod uwagę propozycję przedstawioną przez Zespół postanowił nadać niniejszej ulicy nazwę Rodu Górków.

Pierwotna nazwa miejscowości brzmiała Górka. W początkach XIII w. wieś tę otrzymał z rąk księcia Henryka Pobożnego komes Przedpełk z rodu Łodziów. Wydarzenie to zapoczątkowało przyjęcie nazwiska Górka dla rodu, który w średniowiecznej i nowożytnej Wielkopolsce piastował ważne urzędy. Miasto lokowano już w XIII w., najprawdopodobniej w 1284 r. Ponowna lokacja, na prawie niemieckim, miała miejsce w 1428 r. z mocy przywileju Władysława Jagiełły. Bezpośrednio i wyraźnie o Miejskiej Górcie jako mieście jest mowa w dokumencie z 1422 roku, kiedy to jej właściciel Jakub Górka „uposażył” ołtarz w kościele parafialnym sześcioma grzywnami, darował ogród i wyznaczył inne zobowiązania z młyna Sobiałkowskiego. W latach 1500-1551 Andrzej Górka kasztelan poznański i starosta generalny wielkopolski był właścicielem 12 miasteczek oraz ok. 100 wsi w Wielkopolsce. Wśród nich była m. in. Górka (obecnie Miejska Górka). Ród Górków wygasł w 1592 roku po bezdzietnej śmierci Stanisława Górki, a miasto przejęła rodzina Czarnkowskich. Obecnie herbem miasta jest złota łódź z białą basztą, umieszczona na czerwonej tarczy herbowej. Wizerunek herbowy pochodzi z XVI w. i nawiązuje do herbu szlacheckiego Łodzian, którym pieczętowali się Górkowie, pierwsi właściciele miasta. Herb został określony w uchwale nr VIII/22/03 Rady Miejskiej w Miejskiej Górcie z dnia 30 kwietnia 2003 r. w sprawie Statutu Gminy Miejska Górka. Historia Rodu Górków zasługuje na wyeksponowanie poprzez nadanie ulicy nazwy Rodu Górków. Podkreślenia wymaga, że nazwa ulicy (Rodu Górków) nie narusza dyspozycji art. 1 ustawy.

Biorąc pod uwagę powyższe wydanie zarządzenia jest konieczne i uzasadnione.

POUCZENIE Niniejsze zarządzenie zastępcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.